COMMISSIE VAN TOEZICHT
BIJ DE PENITENTIARE INRICHTINGEN VUGHT

J A A R V E R S L A G 2021

---

1. Inrichting

De commissie van toezicht houdt toezicht op de Penitentiaire Inrichting Vught.
P.I. Vught is aangewezen als:
- Gevangenis en Huis van Bewaring
- Inrichting voor stelselmatige daders (ISD)
- Bijzonder opvang als bedoeld in artikel 20c van de Regeling selectie plaatsing en overplaatsing gedetineerden (PPC)
- inrichting met een individueel regime (PPC, BPG, TA, EBI)
- inrichting met een extra beveiligingsniveau (BPG, TA, EBI).

Samenstelling Commissie van Toezicht
De commissie van toezicht bestaat uit 16 leden. In de commissie zijn een met rechtspraak belast lid van de rechterlijke macht, een advocaat, een medicus en een deskundige uit de kring van het maatschappelijk werk vertegenwoordigd. Daarnaast is er juridische en beleidsmatige kennis en expertise op het gebied van zorg en psychologie aanwezig binnen de commissie. Hiermee voldoet de samenstelling van de commissie aan het gestelde in artikel 11, tweede en derde lid van de Penitentiaire maatregel. Alle commissieleden zijn benoemd als lid van de commissie van toezicht. (artikel 11 Pm, eerste lid) en hebben de maximale termijn van benoeming niet overschreden.

De commissie wordt ondersteund door twee secretarissen, die ook als zodanig zijn benoemd. Daarnaast zijn vier plaatsvervangend secretarissen benoemd. Allen zijn als juridisch medewerker verbonden aan de rechtbank Oost-Brabant, sector strafrecht.

De administratieve ondersteuning wordt verleend door administratief personeel verbonden aan de rechtbank Oost-Brabant, sector strafrecht.

Ledenwerving
In 2021 hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van de commissie van toezicht.

Deskundigheidsbevordering
De commissieleden hebben de mogelijkheid tot (bij)scholing via het opleidingsaanbod van DJI. Er is een e-learning cursus ontwikkeld bedoeld voor nieuwe commissieleden. Hiervan kunnen ook de langer zittende commissieleden gebruik maken. De jaarlijkse landelijke themadag van de Commissies van Toezicht is in november niet doorgegaan vanwege de Covid-19 maatregelen. De commissieleden kunnen gebruik maken van de site van het Kenniscentrum Commissie van Toezicht. Hierop staan dossiers per onderwerp, die met regelmaat worden geactualiseerd. Daarnaast stuurt het Kenniscentrum iedere maand een nieuwsbrief.
De voorzitter houdt toezicht op de (bij)scholing van de commissieleden en evalueert hun functioneren voorafgaand aan herbenoeming. De commissieleden hebben de beschikking over het handboek Rechtspositie Gedetineerden. In de (bij)scholing van de secretarissen wordt voorzien door het opleidingsprogramma van de strafsector van de rechtbank Oost-Brabant.
Op reguliere basis wordt op de vergadering aandacht besteed aan bijzondere thema's en/of onderwerpen.

Maatregelen Covid-19
Vanaf maart 2020 zijn we geconfronteerd met landelijke maatregelen om het corona-virus terug te dringen. De maatregelen zijn doorgezet in 2021. Naast deze maatregelen zijn er ook extra maatregelen getroffen in de P.I. Die maatregelen hebben grote gevolgen gehad voor gedetineerden, personeel en bezoekers. Ook had het consequenties voor de werkzaamheden van de commissie van toezicht. Vanaf half januari tot begin juli

hebben de beklagzittingen digitaal en enkelvoudig plaats gevonden, de weekcommissarissen hebben hun werkzaamheden vooral telefonisch gedaan en de overleggen met de directie vonden digitaal plaats. Door de dalende besmettingscijfers konden de maatregelen vanaf juni weer worden versoepeld. De zittingen waren vanaf dat moment weer fysiek in de inrichting mogelijk, nog wel enkelvoudig tot september 2021. Vanaf september konden ook de weekcommissarissen de afdelingen weer bezoeken.
In november kregen we echter te maken met een volgende golf en (nieuwe) beperkingen. De zitting hebben tot 20 december nog fysiek plaatsgevonden en zoveel mogelijk meervoudig. Vanaf 21 december golden weer strikte maatregelen, waardoor de zittingen digitaal plaatsvonden en de weco-bezoeken weer telefonisch werden afgehandeld. Ook bemiddelingsgesprekken konden alleen telefonisch plaatsvinden.

Bij de verschillende onderwerpen in het jaarverslag zullen deze omstandigheden en de maatregelen terugkomen.

2. Cijfers

Beklagzittingen
Voor 2021 stonden 73 beklagzittingen gepland. Op 61 zittingen zouden klachten van gedetineerden over de P.I. Vught worden behandeld. Deze zittingen waren op het moment van plannen allemaal meervoudig van samenstelling. Op 12 zittingen zouden klagers alleen rogatoir worden gehoord naar aanleiding van klachten over andere inrichtingen. Deze zittingen hebben enkelvoudig plaatsgevonden.
Vanwege de Covid-19 maatregelen zijn de eerste vier zittingen in januari niet doorgegaan. Met ingang van 20 januari 2021 hebben de zittingen digitaal via Skype plaatsgevonden en zijn de beklagzittingen alleen enkelvoudig van samenstelling geweest. Vanaf juli hebben de zittingen weer fysiek in de inrichting plaatsgevonden, vanaf september ook weer meervoudig. Voor 2022 staan 66 zittingen gepland in het rooster.
Bezettingsgraad
De capaciteit voor alle regimes binnen de P.I. Vught bedraagt 689 bruikbare plaatsen. Er was in 2021 een gemiddelde bezettingsgraad van 91,6%. De bezettingsgraad in 2020 was 87,7%, in 2019 was dit 92,4% en in 2018 89,7%.

Plaatsen en gemiddelde bezettingsgraad uitgesplitst

	bruikbare plaatsen	gemiddelde bezetting
regulier		
HvB	81	93,0%
Gevangenis	156	98,5%
EZV	24	88,6%
ISD	48	79,9%
BPG	45	79,2%
EBI	18	61,1%
TA	46	62,5%
PPC	271	98,5%
Totaal	**689**	**91,6% (gemiddeld)**

Medische klachten
In 2021 zijn er 129 medische klachten ingediend. Na een bemiddelingsgesprek door hoofd zorg zijn 7 klachten ingetrokken en 64 klachten afgehandeld. 50 klachten zijn doorgezet, allen naar de medisch adviseur. 5 gedetineerden waren voortijdig met ontslag, waardoor er geen gesprek heeft plaatsgevonden, 1 klacht loopt nog. De klachten waren voornamelijk gericht tegen de huisarts 54 klachten, medische dienst 33 klachten en psycholoog 29 klachten.
In verhouding tot het aantal gedetineerden per unit, zijn op de PPC unit 3 en unit 7 de meeste medische klachten ingediend (respectievelijk 34 en 39). Dit is vergelijkbaar met 2020.
In 2021 is het aantal klachten iets gedaald ten opzichte van 2020. In 2020 zijn 144 klachten ingediend, in 2019 134 klachten en 2018 143 klachten.

3. De toezichthoudende en adviestaak

De kerntaken van Penitentiaire Inrichtingen zijn het naar behoren uitvoering geven aan de tenuitvoerlegging van de aan gedetineerden opgelegde vrijheidsstraffen en het fungeren als Huis van Bewaring. Daarnaast dienen de desbetreffende inrichtingen een betekenisvolle bijdrage te leveren aan resocialisatie van gedetineerden.

Om haar toezichthoudende en adviserende taak beter te kunnen uitoefenen werkt de commissie met portefeuilles. Ieder lid van de commissie van toezicht kan daardoor zijn aandacht, naast de reguliere werkzaamheden, toespitsen op bepaalde aandachtsgebieden/onderwerpen. De portefeuilles worden in de meeste gevallen door een beklagrechter samen met een weekcommissaris beheerd (zie bijlage C). De portefeuilles worden met regelmaat geëvalueerd. Ook worden in het kader van toezicht afdelingen bezocht waar de commissie van toezicht normaliter niet vaak komt.
Per unit is door de coördinator verslag gedaan van de belangrijkste ontwikkelingen, bijzondere incidenten en de contacten met directeur, afdelingspersoneel en gedetineerden. De overige portefeuilles waaronder bemiddeling, dwangbehandeling, weekcommissarissen en beklagrechters komen in andere hoofdstukken aan de orde.

PPC, unit 3

Belangrijke ontwikkelingen, nieuw beleid:
Er zijn geen speciale ontwikkelingen dan wel beleidsaspecten aan de orde, zij het dat de omgang met gedetineerden duidelijk is beïnvloed door alle perikelen rond "Corona". De maatregelen die naar aanleiding van het risico voor coronabesmetting binnen de PI Vught zijn getroffen, hebben ook invloed gehad op de gedetineerden van unit 3. Onder andere zijn onderdelen van het dagprogramma, zoals het avondprogramma, de arbeid en de sport, af en toe ingetrokken om besmettingen te voorkomen. Unit 3 heeft het afgelopen jaar verschillende malen te maken gehad met positieve besmettingen van zowel personeelsleden als gedetineerden. Mede als gevolg hiervan brachten weekcommissarissen in bepaalde perioden geen bezoeken aan gedetineerden en wikkelden zij lopende kwesties vooral en alleen telefonisch af.

Bijzondere incidenten:
Ook in 2021 is sprake geweest van enkele geweldsincidenten, veroorzaakt door gedetineerden, waar steeds terugmelding naar en opvolging door de Commissie van Toezicht heeft plaats gevonden.

Overleg met personeel, afdelingshoofd en directeur:
Overleg met personeel vindt regelmatig plaats tijdens de veelvuldige afstemmingen van de weekcommissaris met de diverse afdelingen.

De samenwerking is positief. Regelmatig is er ook bilateraal overleg tussen de plaatsvervangend vestigingsdirecteur en de coördinerende weekcommissaris.

Bij zogenaamde "veelklagers" wordt afstemming gezocht met afdelingshoofd en/of directie. Hierbij wordt nagegaan of het wenselijk is om een vaste contactpersoon vanuit de Commissie van Toezicht in te zetten of er wordt naar andere constructieve oplossingen gezocht. Uiteindelijk is in 2021 slechts in één geval een vaste weekcommissaris gekoppeld aan een structurele veelklager.

Tussen de directeur en de coördinator is er, zoals al opgemerkt, regulier overleg geweest; gemiddeld genomen tweemaandelijks. Soms ook is incidenteel overleg gepleegd. De volgende onderwerpen waren daar dan onder meer aan de orde: geweldsincidenten, proactieve klachtbehandeling door het personeel, (zoals al vermeld) aanpak "veelklagers", ontwikkelingen bij A- en B-dwangbehandelingen, de coronamaatregelen en gevolgen voor de unit en de cultuur van werken.
Dit heeft niet geleid tot klachten of extra vragen bij de weekcommissaris.

Gedetineerden:
Vanwege het risico op besmetting door Corona heeft het PACO-overleg maandenlang geen doorgang gevonden. Er is hiertoe besloten omdat de gedetineerden van verschillende units en afdelingen bij dit overleg aansluiten en dit om besmetting te voorkomen binnen de PI Vught niet verantwoord is. Om deze reden is er ook geen betrokkenheid vanuit de Commissie van Toezicht geweest met het "PACO-wel en wee".
Er zijn vanuit de PACO ook geen bijzondere vragen gesteld aan de Commissie.

PPC 4
Unit 2; afdeling C, D en E.
Unit 4; afdeling I, J, K, L M en N.
Unit 6; afdeling A en B.

Algemeen
Op unit 4 verblijven doorgaans crisisgevoelige gedetineerden met meer complexe en instabiele psychiatrische problemen. De afdelingen van unit 4 worden regelmatig bezocht, niet alleen voor verzoekbriefjes maar ook in het kader van dwangbehandelingen. Bij elk bezoek aan de unit is aan het personeel gevraagd of er bijzonderheden of belangrijke ontwikkelingen waren.

Incidenten
Dit jaar zijn er geen meldingen gemaakt van bijzondere incidenten.

Verzoekbriefjes
In 2021 zijn er ongeveer 32% van de dwangbehandelingen (a- en b-behandeling) afkomstig van unit 4. 71% van de bezoeken door de weekcommissaris had te maken met verplichte bezoeken vanwege de dwangbehandelingen. Het aantal bezoekmomenten is ten opzichte van 2020 gedaald met 32%. Het personeel was doorgaans op de hoogte van de aard van de eventuele klachten.

Overleg met personeel, afdelingshoofd en directeur
Overleg met personeel vindt regelmatig plaats tijdens de veelvuldige bezoeken als weekcommissaris. De samenwerking wordt als positief ervaren door het personeel. Het personeel is gastvrij en behulpzaam. Bij bekende problematiek kunnen zij vaak belangrijke aanvullende informatie aanleveren. Tevens maken zij een prima inschatting in hoeverre er sprake is van gevaar bij contact met een gedetineerde. De overleggen met de directrice vonden eenmaal per twee maanden plaats. Vermeld wordt dat er sprake is van de verdeeldheid bij de medewerkers over de zorg naar de gedetineerde toe. Om de sfeer en het vertrouwen van de personeelsleden te verbeteren zijn er vier werkgroepen opgestart. De eerste werkgroep gaat over de sociale hygiëne met als uitgangspunt elkaar durven aanspreken. Gemerkt wordt dat niet alle personeelsleden zich op hun gemak voelen om elkaar aan te spreken. Om de dynamiek te verbeteren is een externe coach ingehuurd, echter bleek dat niet alle personeelsleden hier tevreden over waren. Als gevolg hiervan om toch de sociale hygiëne te verbeteren zijn enkele samenstellingen van teams gewijzigd. De tweede werkgroep betreft beroepshouding. De kernpunten zijn in een beroepswaaier geformuleerd. Hierin wordt vermeld wat er verwacht wordt van personeelsleden binnen PPC breed volgens het FHIC-model. De werkgroep taakverdeling en bevoegdheden focussen zich op het verdelen van verantwoording binnen de groep. Een werkgroep opleiding denkt na over welke opleiding personeelsleden nodig hebben om volgens het FHIC-model te werken.

Ontwikkelingen
De werkdruk binnen unit 4 wordt door personeelsleden als hoog ervaren. De directeur benoemd dat dit te maken heeft met personeelstekorten en een vrij hoge doorstroom van gedetineerden. Een oplossing hiervoor is langere diensten draaien, waardoor personeelsleden minder frequent worden ingepland. De personeelsleden lijken volgens de directeur positief te reageren op deze wijziging. In gesprek met personeelsleden zijn de reacties over de tevredenheid van het werk wisselend.

Unit 6 en unit 7

Nieuw beleid
In 2020 is de pilot gestart waarin gedetineerden op een plusprogramma een 32-urige werkweek kunnen gaan maken. DJI vindt werk een cruciaal onderdeel van de detentie, want het biedt arbeidsdiscipline, dag- en werkritme, werkervaring en mogelijk dus betere re-integratiekansen. De idee achter de pilot is dat 32 uur werken een situatie creëert, die lijkt op een werkend leven buiten. Deze pilot is beëindigd in september 2021. De financiële middelen ontbreken om de pilot voort te zetten. Evaluatiegegevens zijn (nog) niet bekend. Conform de Wet straffen en beschermen (in werking getreden per 1 juli 2021) is het huidige beleid dat wie wil werken arbeid krijgt aangeboden. Ook kan een gedetineerde, door te werken, onder meer in het Plus programma komen.

De Wet straffen en beschermen brengt sowieso belangrijke veranderingen met zich mee op allerlei gebied: van de afschaffing van de penitentiaire programma's, de relatie tussen kortdurend verlof en de re-integratiedoelen van gedetineerden, en meer generiek de koers op het stimuleren van zichtbaar veranderd gedrag. Dat vergt ook een en ander van personeel (werkvloercoaching). In 2021 is voorts de Europese aanbesteding gestart voor het leveren van voeding in de PI's. Ten slotte zijn de voorbereidingen in gang gezet voor de nieuwbouw van unit 7 (gepland voor oplevering 2024), met 144 cellen + 48 cellen wisselcapaciteit, deels HvB deels gevangenis.

Belangrijke ontwikkelingen
Het aantal spreekbriefjes is in 2021 21% gedaald ten opzichte van 2020. Mogelijk kan dit verklaard worden door een combinatie van de maatregelen om Covid-19 te beperken, klachtafhandeling binnen de afdelingen zelf, of de beleidsaanpassing om 'vanuit de relatie' te werken. In verband met Covid-19 zijn in 2021 veel spreekbriefjes telefonisch behandeld. De gedetineerden van unit 6 en 7 – een aanzienlijk deel van de totale populatie van de PI Vught – zijn in 2021 gezamenlijk verantwoordelijk voor ruim 41% van alle verzoekbriefjes voor de weekcommissaris. Dat is ruim 14% meer dan in 2020, dus een forse stijging in een overall fors dalende trend. Een verklaring voor die stijging is er niet.

Analoog aan het relatief hoge aantal verzoekbriefjes deden de weekcommissarissen in 2021ook relatief vaak (maar beduidend minder dan in 2020) een beroep op functionarissen binnen beide units om bepaalde acties te ondernemen. De terugkoppeling van die acties aan de Commissie van Toezicht c.q. de weekcommissaris vond traditioneel slechts in beperkte mate plaats. In 2021 lijkt het tij te keren: de terugkoppeling vindt aanzienlijk vaker plaats. Dat is een positieve ontwikkeling, die niet alleen een uitdrukking is van een goede samenwerking tussen het management van de units en de Commissie van Toezicht, maar die goede samenwerking ook versterkt.

Gedetineerden hebben in 2021 in totaal 580 klachten ingediend. Hiervan werden 122 klachten werden ingetrokken. Sinds de inwerkingtreding van de zogenoemde 'Veegwet' in 2021 hebben gedetineerden het recht om een bemiddelingsgesprek aan te vragen. Er zijn 66 grieven ingediend door gedetineerden in de reguliere regimes. In 56 gevallen heeft de bemiddeling tot een gezamenlijke oplossing geleid.

Overleg met directie
In 2021 heeft vijf keer overleg plaatsgevonden tussen de portefeuillehouder(s) en de directie van unit 6 en unit 7. Daarnaast is er op regelmatige basis telefonisch en e-mailcontact geweest met de directie en afdelingshoofden van beide units.

EBI en TA, unit 5 en een deel van leefafdeling 9

Gedetineerden van de Extra Beveiligde Inrichting (EBI) en Terroristen Afdeling (TA) hebben in beide regimes het afgelopen jaar last gehad van beperkingen als gevolg van corona. Beperkingen zaten in fysiek bezoek en uitvoering van het dagprogramma. Gedetineerden hebben meer gelegenheid gehad om te bellen of beeldbellen met familie/vrienden. Door de corona-beperkingen was fysiek bezoek namelijk niet altijd of slechts beperkt mogelijk. Beeldbellen kende in 2020 nogal wat opstartproblemen, maar dit jaar verliep dat

redelijk goed. De coronaperiode heeft ook invloed gehad op de dagprogramma's. Door besmettingen zijn er periodes geweest waarin het dagprogramma maar beperkt door kon gaan.

De gedetineerden van units EBI en TA doen over het algemeen al relatief minder verzoeken om iemand van de CvT te spreken dan gedetineerden van andere units. Daarom organiseren de coördinatoren vanuit de CvT periodiek een koffie/thee bezoek om informeel in gesprek te gaan met gedetineerden en medewerkers. Door corona waren deze fysieke bezoeken minder vaak mogelijk. In overleg met de unitdirectie is het aanbod gedaan deze informele gesprekken digitaal in te vullen. Er is echter zowel door gedetineerden als door medewerkers geen gebruik van gemaakt van dit aanbod. Gelukkig is het dit jaar wel enkele keren mogelijk geweest om de afdelingen (extra) te bezoeken. Er hebben zich dit jaar op beide units ontwikkelingen voorgedaan waarover gedetineerden en medewerkers tijdens de informele gesprekken openhartig spraken.

Extra Beveiligde Inrichting
In 2020 was er veel onrust onder gedetineerden over de mogelijkheid van het gebruik van eMates. In 2021 is de keuze gemaakt dat eMates beschikbaar zou blijven voor EBI-gedetineerden. Dit is voor een aantal gedetineerden echt een welkome toevoeging aan reguliere post.
Het besluit eind 2021 dat advocaten geen eigen gegevensdragers meer mee mochten nemen naar de EBI heeft ook tot ongenoegen geleid onder gedetineerden.
Belangrijk onderwerp voor de Extra Beveiligde Inrichting is het veiligheidsgevoel van medewerkers. De veranderende populatie van de EBI vraagt om een andere omgang met bijvoorbeeld het gebruik van namen van medewerkers. Personeelsleden rapporteren nu onder nummer. De veranderende populatie heeft ook invloed op de omgang van gedetineerden met personeel. Onderwerpen die voorheen in onderling overleg tussen personeel en gedetineerden werden besproken en waar mogelijk opgelost, lopen nu vaker via een klachtenprocedure. In totaal zijn er dit jaar 47 klachten ingediend. Dat is een stijging ten opzichte van 2020 (38 klachten). Een substantieel deel van deze klachten ziet op het contact met de buitenwereld. Eerder genoemde ontwikkelingen kunnen hiermee verband houden.

Terroristen Afdeling
Er is inmiddels een aantal rechterlijke uitspraken in strafzaken gedaan waardoor voor een aantal TA-gedetineerden de detentieduur bekend is geworden. Dit zijn in enkele gevallen langdurige straffen. Voor gedetineerden is dit een lastig besef gezien het zware regime van de TA. Zij missen het perspectief van fasering binnen hun straf. Gedetineerden geven aan het gevoel te hebben 'vast' te zitten in het zware regime van de TA. Gedetineerden vertellen de CvT dat zij door deze uitzichtloosheid hun identiteit verliezen. Vanuit de organisatie is er oog voor deze ontwikkeling. Er is een aantal voorzieningen getroffen om in te spelen op het langdurigere verblijf van gedetineerden. Zo is er een bibliotheek geopend op de unit. De onderwijsmogelijkheden zullen worden uitgebreid en ook is er arbeid mogelijk op de unit. Op dit moment is die arbeid (geestelijk dan wel lichamelijk) nog niet uitdagend. De komende periode zal gewerkt worden aan het vergroten van ontwikkelkansen van de TA-gedetineerden via uitbreiding van arbeids- en onderwijsmogelijkheden.
TA-gedetineerden vertellen de CvT met een regelmaat over de verschillen in aanpak en werkwijze tussen de TA in Vught en die in de Schie. Deze verschillen worden onderkend door de directie. Een voorbeeld is de mogelijkheid van beeldbellen. Hierbij is continue toezicht nodig. In de Schie zijn de faciliteiten er om dit toezicht op afstand te laten plaatsvinden, namelijk buiten het zicht van de familie van gedetineerde. In Vught zijn die technische mogelijkheden er (nog) niet. Daardoor is een medewerker aanwezig in de ruimte terwijl de gedetineerde een videoverbinding heeft met zijn familie. Dit wordt als vervelend ervaren. Naast deze technische verschillen zijn er ook verschillen in het programma en de bejegening. Dit jaar is een programma gestart om meer uitwisseling en uniformiteit te realiseren in de uitvoering van het TA regime in de verschillende locaties (Vught, Zwolle en Rotterdam).
Gedetineerden vertellen de CvT regelmatig over de sobere omgeving op de TA. Dit punt heeft de aandacht van de directie.
Op de TA in Vught is een onafhankelijk actieonderzoek gedaan naar de cultuur op de werkvloer. Dit onderzoek heeft geleid tot een rapport met daarin aanbevelingen over de samenwerking tussen teams, met het kader en met andere disciplines. Ook zijn aanbevelingen gedaan over de benadering van personeel richting

gedetineerden. Door het inmiddels versterkte middenkader worden de aanbevelingen opgepakt en loopt er een aantal verbetertrajecten.
In totaal zijn dit jaar 61 ingediend. Een fors aantal van deze klachten ziet op activiteiten. Daarnaast ziet een belangrijk deel van deze klachten op bejegening. Voor de CvT is dit een aandachtspunt voor 2022.

ISD, leefafdeling 8

Belangrijke ontwikkelingen / nieuw beleid

- Helaas heeft 2021 ook sterk in het teken gestaan van Corona. Dat was in de maatschappij het geval en binnen de PI Vught was dit natuurlijk niet anders.
  Daar waar corona in de samenleving een ontwrichtende werking heeft, geldt dit voor gedetineerden nog meer.
  Gedetineerden zijn een groot deel van het jaar zeer beperkt geweest in hun mogelijkheden. Wat hierbij het meest ingrijpend is, zijn de beperkte bezoekmogelijkheden.
  Bezoek zonder toezicht is het hele jaar niet mogelijk geweest. Een groot deel van het jaar is helemáál geen bezoek mogelijk geweest, afgewisseld met perioden waarin slechts één volwassen bezoeker op bezoek kon komen. Zeker voor gedetineerden met kinderen is dit een enorm zware opgave (geweest). Alles is in het werk gesteld om het contact met het eigen netwerk zo goed mogelijk te laten verlopen via beeldbellen.
  Tegen het einde van het jaar kunnen kinderen gelukkig weer op bezoek, hoewel het bezoek wel nog achter glas plaats vindt.
  Ondanks dat deze maatregelen een emotionele wissel trekken op de gedetineerden, is er voortdurend wel begrip geweest voor de noodzaak hiervan.
  Voor LA 8 zijn een deel van het jaar de mogelijkheden om buiten de PI werkzaam te kunnen zijn in het kader van hun resocialisatietraject ook beperkt tot onmogelijk geweest. Dit is pijnlijk, aangezien deze tussenfase één van de belangrijke pijlers onder de ISD is.
  Tenslotte gelden in de PI dezelfde maatregelen (en mogelijkheden) die ook buiten gelden, zoals mondmaskers dragen, anderhalve meter afstand bewaren en, sinds maart 2021, de mogelijkheid om gevaccineerd te kunnen worden.
  Ook het contact tussen de Commissie van Toezicht en de gedetineerden is door corona minder intensief geweest als wenselijk.
  Een groot deel van het jaar hebben de weekcommissarissen de beklagbriefjes van gedetineerden niet in een face to face gesprek kunnen afhandelen. Dit moest telefonisch gebeuren.
  Ook heeft het afhandelen van formele klachten grotendeels slechts online via enkelvoudige zittingen kunnen plaatsvinden. Hoewel begrijpelijk is dit toch een verarming van de mogelijkheden waarover de gedetineerden normaal kunnen beschikken.
- Afd. 6H was in 2020 toegevoegd aan de ISD. Per 1 mei 2021 is 6H weer teruggegaan naar de PPC (PPC had/heeft landelijk een te lage capaciteit). De ISD-capaciteit is hiermee als voorheen weer 48 plaatsen. Hierdoor hebben ook 2 personeelsleden afscheid moeten nemen van LA 8.
- In 2020 is veel energie gestoken in het opzetten van "Mijn Plan". In 2021 is "Mijn Plan" definitief in gebruik genomen. Mijn Plan is een klapper met verschillende hoofdstukken waarin de gedetineerde zijn traject aangeeft en waarin bij de gedetineerde betrokkenen hun afspraken kunnen bijhouden. De klapper wordt meegenomen naar alle afspraken die de gedetineerde heeft.
- Per 1 juli 2021 is de *RisicoScreening* landelijk ingevoerd. Er heeft een discussie plaats gevonden over de noodzaak van het invoeren van de RisicoScreening voor ISD-afdelingen. Uiteindelijk is besloten dit wél te doen, met name omdat bij ISD-gedetineerden ook steeds vaker sprake is van beheers problematiek. De RisicoScreening staat als vast instrument in Tulp, het registratrieprogramma. De uitkomst is van belang bij aanvragen van verloven, etc. De eerste ervaringen van het team ISD met het uitvoeren van de RisicoScreening zijn erg positief. De RisicoScreening heeft nadrukkelijk toegevoegde waarde.
- Per 1 juli 2021 is de *Wet Straffen en Beschermen* ingegaan.
  Binnen de wet Straffen en Beschermen is arbeid niet langer verplicht voor de gedetineerden. Arbeid wordt gezien als belangrijkste instrument tot re-integratie. Wanneer gedetineerden ervoor kie-

zen om niet meer te gaan werken na invoering van de wet, stagneert hun resocialisatietraject. Gelukkig is er na de invoering van de wet maar één gedetineerde die niet langer wilde deelnemen aan arbeid.
- WODC-onderzoek
  Het Ministerie heeft aangekondigd in 2022 een landelijk onderzoek te laten uitvoeren door het WODC naar de wijze van toepassing en uitvoering van de ISD-maatregel.
- Een deel van het jaar is de bezetting van LA8 laag geweest. Daar hebben meerdere oorzaken aan ten grondslag gelegen, waaronder de tijdelijke afwezigheid van een ISD-officier op de rechtbank. Daarnaast hebben rechtbanken minder zaken kunnen behandelen door corona waarbij ISD mogelijk wat minder prioriteit kreeg.
- Op LA 8 is ondanks corona het ziekteverzuim laag geweest (in tegenstelling tot het ziekteverzuim PI-breed). Ook de personele bezetting is het hele jaar goed op orde geweest. Zodanig dat zelfs regelmatig personeel kon worden uitgeleend aan andere afdelingen met een hoger ziekteverzuim.
- Uit het gehouden medewerkers tevredenheidsonderzoek komt vanuit de medewerkers van LA8 een hoge response met een overwegend positief geluid.

Bijzondere incidenten
Op LA 8 hebben zich geen ernstige incidenten voorgedaan in 2021. Natuurlijk zijn de geluiden over mogelijke plannen van een gedetineerde van de EBI-afdeling richting personeelsleden ook niet aan LA 8 voorbijgegaan. Dit soort van ernstige dreigingen hebben impact op álle personeelsleden van de PI.

Overleg met personeel, afdelingshoofd en directeur
Ondanks corona is het structurele overleg met zowel de afdelingshoofden als met de directeur in 2021 gewoon doorgegaan. Een enkele keer gebeurde dit online, maar veelal kon dit toch face tot face plaatsvinden.

Gedetineerden
De gedetineerden van Leefafdeling 8 hebben in 2021 in totaal 24 (59) briefjes ingevuld om de weekcommissaris te spreken. Dit is meer dan een halvering t.o.v. het jaar 2020.
Deze 24 briefjes zijn ingevuld door 13 (28) verschillende gedetineerden.

De onderwerpen van de spreekbriefjes waren:

Medisch	(4 briefjes)
Winkel	(4 briefjes)
Klachtafhandeling	(2 briefjes)
Dagprogramma	(2 briefjes)
Arbeid	(2 briefjes)
Overplaatsing	(1 briefje)
Regime/fasering	(1 briefje)
Verlof	(1 briefje)
Straf/maatregel	(1 briefje)
Urinecontrole	(1 briefje)
Overig/onderwerp leeg	(5 briefjes)

BPG Leefafdeling 9

Algemeen
Op Leefafdeling 9 verblijven gedetineerden met een BPG- indicatie. Dit zijn gedetineerden die moeilijk beheersbaar zijn in hun gedrag (beheersproblematische gedetineerden). Deze justitiabelen zijn door de selectiefunctionaris geselecteerd voor een individueel regime. De BPG Vught kent 48 individuele plaatsen. Intern wordt gewerkt met een fasering.
LA 9 heeft 4 afdelingen: D, C, B en A. Afdeling D is de inkomstenafdeling, met een individueel regime. Ook afdeling B en afdeling A heeft een individueel regime maar er wordt toegewerkt naar meer groepsgerichte activiteiten en samenstelling. Op afdeling C wordt er individueel gewerkt, er verblijft een complexe groep justitiabelen, soms voor een wat langere periode.

Afdeling 9 E, F, G en H valt onder de TA.
Wanneer het vanuit beheersgevaar noodzakelijk is om een dwangbehandeling te starten die niet verantwoord is binnen een PPC -setting, krijgt een cel op 9C tijdelijk een PPC- bestemming. Zo wordt de zorg geborgd voor deze justitiabelen met aanvullend op de piw-ers een zbiw-er ook de benodigde controles door verpleegkundigen.

Aandachtspunten
Er is dit jaar op Leefafdeling 9 ingezet op:
- het positioneren van geschikte afdelingshoofden op deze unit en het werven van een afdelingshoofd en psycholoog;
- de coaching van afdelingshoofden om het voorzitterschap van het MDO uit te voeren;
- goed lopende interne fasering; (van inkomstengang naar uitfasering BPG)
- Het in contact blijven met elkaar; (met de justitiabelen en onderling, de menselijke benadering)
- voortzetten van het bejegeningsonderzoek;
- het werken met te behalen, concrete doelen voor gedetineerden;
- Werken in en aan een gezond werk-leefklimaat - Investeren in vakmanschap. (scholing en aandacht voor personeel en justitiabelen)

Weekcommissaris
Van de 543 spreekbriefjes in 2021 kwamen er 42 van Leefafdeling 9 (A t/m H) Iets minder dan 8% van het totale aantal spreekbriefjes. De meeste gedetineerden vragen een keer of enkele keren om een gesprek. Een gedetineerde zeven keer. Leefafdeling 9 C en D werd het vaakst bezocht.
Een deel van de bezoeken zijn afgelegd bij gedetineerden die een A- Behandeling ondergaan. Dit zijn vanuit de wet verplichte bezoeken.
De meeste vragen gaan over de klachtafhandeling(stand van zaken) en het regime/de fasering. Hiernaast zijn er nog verschillende vragen over het dagprogramma, de invoer van spullen, overplaatsing en bejegening.

Samenwerking
De samenwerking tussen de directeur en de CvT is door beide partijen als positief ervaren. Echter om begrijpelijke redenen is een aantal overleggen niet doorgegaan en is het eindgesprek met de waarnemer gevoerd.

Beklagzittingen
De weekcommissaris heeft vanwege Covid 19 nauwelijks aan de beklagzittingen deelgenomen. De zittingen waren meestal enkelvoudig en digitaal.

Arbeid
Coördinatoren: mw. Verbraak, dhr. Moors

Ontwikkelingen:
De penitentiaire productiebedrijven van Gevangeniswezen Nederland (onderdeel van de Dienst Justitiële Inrichtingen) opereren samen onder de naam In-Made. De penitentiaire inrichtingen in Nederland beschikken over een eigen In-Made productiebedrijf. Binnen de P.I. Vught biedt In-Made gedetineerden werk in hout, metaal (poedercoating) en wasserij. Daarnaast werken gedetineerden in de winkel van In-Made, die niet alleen de P.I.Vught maar ook een aantal andere PI-locaties bedient.

In de P.I. is sinds 2019 een pilot uitgevoerd, waarbij gedetineerden 32 uur per week werken. DJI vindt werk een cruciaal onderdeel van de detentie. Het biedt arbeidsdiscipline, dag- en werkritme, werkervaring en mogelijk dus betere re-integratiekansen. De idee achter de pilot is dat 32 uur werken een situatie creëert, lijkend op een werkend leven buiten.
Deze pilot is beëindigd in september 2021. De financiële middelen ontbreken om de pilot voort te zetten. Evaluatiegegevens zijn (nog) niet bekend. Door de Wet straffen en beschermen (in werking getreden per 1 juli 2021) is het huidige arbeidsbeleid dat degene die wil werken, arbeid krijgt aangeboden. Ook kan een

gedetineerde, door te werken, onder meer in het plusprogramma komen.

Spreekbriefjes en klachten:
Het aantal spreekbriefjes is in 2021 21% gedaald ten opzichte van 2020. Mogelijk kan dit verklaard worden door een combinatie van de maatregelen om Covid-19 te beperken, klachtafhandeling binnen de afdelingen zelf, of de beleidsaanpassing om 'vanuit de relatie' te werken. Het valt op dat het aantal spreekbriefjes die speciaal over de arbeid gaan, in 2020 is gestegen van 13 naar 20 (dus weer terug naar het niveau van 2019). Het aantal spreekbriefjes met betrekking tot de winkel is licht gedaald, van 15 naar 14. Verhoudingsgewijs gaat het in beide gevallen om een heel beperkt aandeel van het totaal aantal spreekbriefjes dat bij de Commissie van Toezicht is ingediend. De winkel heeft een eigen klachtenprocedure met een bijbehorend klachtenformulier. Via deze route worden klachten opgelost. Hierdoor zijn deze klachten niet in beeld bij de Commissie van Toezicht.

Covid-19:
Volgens de directie heeft de Covid-19 pandemie weliswaar overlast veroorzaakt, maar nergens heeft die tot grote problemen in productie of dienstverlening geleid.

Overleg:
De Commissie van Toezicht stelde twee contactpersonen aan te weten een beklagrechter en een weekcommissaris. De portefeuille Arbeid valt onder een plaatsvervangende vestigingsdirecteur. Er heeft in 2021 2x een portefeuille-overleg plaatsgevonden tussen de betreffende directie en de contactpersonen van de Commissie van Toezicht. Hierin zijn lopende zaken besproken, is van gedachten gewisseld over grieven en klachten met betrekking tot de winkel en is aandacht besteed aan de pilot. Verder vindt er geregeld overleg plaats met personeel tijdens de bezoeken door de weekcommissarissen.
De samenwerking wordt als positief ervaren.

Vergaderingen van de Commissie van Toezicht
De Commissie van Toezicht heeft het afgelopen jaar 9 keer vergaderd met de directie, elke eerste maandag van de maand. De vergadering van mei is komen te vervallen, in augustus werd er traditiegetrouw niet vergaderd. De vergadering van oktober was volledig gewijd aan het thema Veiligheid waar de commissie door de opleidingsfunctionaris is bijgepraat o.a. over de toegangscontrole, piepergebruik, veilig gespreken voeren met gedetineerden en het gijzelingsprotocol. De vergaderingen hadden gedeeltelijk plaats in de inrichting. Vanwege de Covid-19 maatregelen hebben de meeste vergaderingen online plaatsgevonden, alleen in september, oktober en november is fysiek vergaderd. De vergaderingen werden bijgewoond door de vestigingsdirecteur en/of een plaatsvervangend- vestigingsdirecteur (tevens portefeuillehouder D&R) en de juridisch medewerker. De vergaderingen werden gehouden aan de hand van een tevoren opgestelde agenda, met een aantal terugkerende agendapunten, zoals ingekomen stukken, mededelingen directie, terugkoppeling door unitcoördinatoren en terugkoppelingen door de beklagrechters. Daarnaast waren de Covid-19 maatregelen een vast onderdeel van de agenda. Naast de maatregelen die beperkingen met zich mee brachten voor gedetineerden, zijn ook de consequenties voor personeel uitvoerig aan de orde geweest. Ook is elke keer besproken hoe de commissie van toezicht haar werk zo goed mogelijk kan doen binnen de geldende beperkingen. De besmettingen van personeel en gedetineerden waren goed in beeld bij de directie. De personele bezetting is een continue zorg en onder de aandacht. Het corona actieteam van de P.I. vergaderd met regelmaat.

Op de vergadering van *januari* is vooral besproken op welke wijze de commissie haar werk kan doen nu de inrichting niet fysiek toegankelijk is. In de vergadering van *februari en maart* waren vooral de coronamaatregelen onderwerp van gesprek. Verder is er een terugkoppeling geweest van het overleg over bemiddeling. In *april* heeft Hoofd Zorg een toelichting gegeven over de afhandeling van medische klachten en het aantal ingediende klachten. In de vergadering van *juni* is door de inrichting een toelichting gegeven op de nieuwe Wet Straffen en Bescherming die per 1 juli 2021 ingaat. Deze wet brengt veel veranderingen met zich voor gedetineerden. De verlofregeling en de voorwaarden voor promotie naar een plusprogramma zijn onder andere aangepast. In de vergadering van *juli* heeft hoofd Zorg en Behandeling uitleg gegeven over Forensic

High en Intensive Care. De focus bij de behandeling komt meer te liggen op een veilige terugkeer in de samenleving. In de vergadering van *november* is stil gestaan bij de ontwikkelingen in de EBI. Er zijn gegevens van personeel naar buiten gekomen. Dit heeft grote impact voor de betreffende medewerkers en ook overig personeel. Men is bezorgd over de eigen veiligheid. De commissie is op de hoogte gesteld van de noodzakelijke informatie en treft haar eigen maatregelen met betrekking tot veiligheid.

Daarnaast zijn onder andere de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:
- Nieuwsbrieven MT P.I. Vught
- Nieuwsbrieven kenniscentrum
- Jaarverslag Commissie van Toezicht 2020
- Bemiddeling in het kader van de Veegwet
- Geweldsincidenten op de BPG
- Vervallen Sanctiekaart
- Winkel, gewijzigde aanbieder en prijzen
- Dwangbehandeling
- Gebruik van camerabeelden bij opleggen van straffen

De structuur van de vergaderingen is als volgt. De vergaderingen vangen aan in aanwezigheid van de directeur. Het laatste gedeelte van de vergadering vindt plaats zonder directie. Dit gedeelte is onder meer bedoeld om agendapunten voor te bereiden en na te bespreken. Er komen onderwerpen aan de orde die zien op afspraken en werkwijze binnen de commissie een ook punt waarop afstemming moet worden gezocht met de directie.

Overleggen en samenwerking met de directeur van de inrichting
De vestigingsdirecteur of zijn plaatsvervanger hebben tijdens de vergaderingen steeds verslag gedaan van de lopende zaken en ontwikkelingen binnen de inrichting. De voorzitters hebben dit jaar enkele malen tussentijds per vergadering en overigens telefonisch overleg gehad met de directeur met het doel met elkaar van gedachten te wisselen over de samenwerking tussen de Commissie van Toezicht en de directie en om elkaar in een vroeg stadium te informeren over relevante ontwikkelingen en/of zienswijzen.

In 2021 zijn structureel schriftelijk mededelingen gezonden aan de secretaris van de Commissie van Toezicht ingevolge het bepaalde in artikel 24, zesde lid, van de Penitentiaire beginselenwet, betreffende het plaatsen van gedetineerden in een afzonderingscel in het kader van een ordemaatregel, en ingevolge het bepaalde in artikel 55, tweede lid, van de Penitentiaire beginselenwet, betreffende het plaatsen van gedetineerden in een strafcel in het kader van een disciplinaire straf. Er is door de directie mededeling gedaan aan de voorzitter van de commissie ingevolge het bepaalde in artikel 33, eerste lid, van de Penitentiaire beginselenwet, betreffende het plaatsen van een gedetineerde op het veiligheidsbed en het gedwongen toepassen van medicatie en/of mechanische middelen. Bij een bedplaatsing van een gedetineerde als in geval van (het voornemen tot) onvrijwillig medisch handelen heeft een lid van de commissie in het kader van haar toezichtstaak de betrokkene zo spoedig mogelijk bezocht.

De commissieleden worden door de directeur op de hoogte gesteld wanneer ernstige incidenten in de inrichting plaats hebben. Hier kan dan bij bezoek van de weekcommissaris aan de betreffende afdeling rekening mee worden gehouden.

Dwangbehandeling
Een belangrijke activiteit van de Commissie is het toezicht op de dwangbehandelingen. De PI Vught heeft een groot aantal plaatsen beschikbaar voor gedetineerden met psychiatrische problematiek, waarbij inzet van dwangbehandeling, met name het toedienen van medicatie onder dwang, regelmatig noodzakelijk is. Hiervoor is in de afgelopen jaren een heldere procedure uitgewerkt, waarbij de betreffende gedetineerde na aanzegging van een dwangbehandeling (a-behandeling) bezocht wordt door een lid van de commissie (één van de commissarissen die die week dienst heeft), om met hem zijn rechtspositie te bespreken, en hem te wijzen op de mogelijkheden van schorsing en beroep. Hierbij wordt ook nagegaan of de procedure correct

is doorlopen en de beslissing adequaat is gemotiveerd. De directie ontvangt een gestandaardiseerd bericht van de bevindingen bij dit bezoek. De weekcommissarissen bezoeken zowel bij a- als b-behandelingen de gedetineerden.
Ook dit jaar hebben de beperkende maatregelen als gevolg van de corona-epidemie deze procedure in wisselende mate verstoord. Gesteund door de ervaringen van vorig jaar, is het toezicht ook onder deze omstandigheden zo goed als mogelijk verdergezet. Bij alle meldingen van dwangbehandelingen is geprobeerd telefonisch contact te leggen met de gedetineerde en met het personeel van de betrokken afdeling. Indien mogelijk en toegestaan werd de gedetineerde bezocht. Het ingestelde periodieke overleg over de dwangbehandelingen met de directie is hervat.

In het verslagjaar 2021 is sprake geweest van 158 gestarte dwangbehandelingen waarvan 53 a-behandelingen en 81 verlengingen van de a-behandelingen. De commissie heeft alle gedetineerden gecontacteerd in het kader van de a-behandeling. Wat regelmatig voorkomt is dat een b-behandeling gelijk wordt gevolgd door een voorgenomen a-behandeling.
Het grote aantal dwangbehandelingen is toe te schrijven aan het beleid gedetineerden met psychiatrische problematiek naar de PI Vught over te plaatsen gezien de daar aanwezige deskundigheid en faciliteiten (PPC's). Wel is het totaal aantal dwangbehandelingen afgenomen ten opzichte van 2020. Deze daling is onderwerp van gesprek met de directie. Een eenduidige verklaring ontbreekt; toch moet dit gegeven gezien worden als een argument dat met deze ingrijpende maatregel zorgvuldig wordt omgegaan door de psychiatrische staf, ondanks de complexiteit van de problematiek van veel gedetineerden. Met toegenomen deskundigheid en faciliteiten (zoals Forensische High Intensive Care, FHIC) lukt het mogelijk beter de noodzakelijke behandeling ook buiten een gedwongen kader aan te bieden.

	2019	**2020**	**2021**
a-behandeling	71	63	53
verlenging a-behandeling	64	91	81
b-behandeling	47	37	23
verlenging b-behandeling	-	-	-
geneeskundige behandelingen (art. 32)	16	5	1
Totaal	**198**	**196**	**158**

De volgende tabellen geven een overzicht van de toegepaste behandelingen per unit. Uit de aantallen blijkt dat het aantal dwangbehandelingen op unit 3 ongeveer gelijk zijn als in 2020. Het aantal a-behandelingen en de verlengingen daarvan op unit 4 zijn ten opzichte van vorig jaar fors afgenomen. Voor de BPG is een apart overzicht opgenomen, omdat bij meerdere gedetineerden een dwangbehandeling is toegepast. Hiervoor is een aparte procedure afgesproken, aangezien deze gedetineerden niet op een PPC konden verblijven gezien hun verdere problematiek.

	unit 3 2019	**unit 3 2020**	**unit 3 2021**
a-behandeling	39	21	21
verlenging a-behandeling	41	34	40
b-behandeling	10	12	5
verlenging b-behandeling	-	-	-
geneeskundige behandelingen (art. 32)	5	-	-
totaal	**95**	**67**	**66**

	unit 4* 2019	unit 4 * 2020	unit 4* 2021
a-behandeling	29	41	32
verlenging a-behandeling	16	48	38
b-behandeling	36	25	17
verlenging b-behandeling	-	-	-
geneeskundige behandelingen (art. 32)	8	5	1
totaal	**89**	**119**	**88**

*onder de verantwoordelijkheid van unit 4 vallen ook de afdeling 2B, 2CDS, 6A, 6B, 6CS, 6G en 6H.

	LA 9 2019	LA 9 2020	LA 9 2021
a-behandeling	3	1	-
verlenging a-behandeling	7	5	3
b-behandeling	1	-	1
verlenging b-behandeling	-	-	-
geneeskundige behandelingen (art. 32)	3	-	-
totaal	**14**	**6**	**4**

De commissie is positief over de constructieve opstelling van de directie van de PPI in de bespreking van dit onderwerp: de directie is bereid de zorgen rond het gebruik van dwangmaatregelen te delen en de achtergronden toe te lichten. Positief is ook de overheersende ervaring dat met deze ingrijpende maatregel zorgvuldig wordt omgegaan, waarbij er ook zorg is voor de rechtspositie van de gedetineerde. De procedure van de dwangbehandeling (met name de aanzegging) wordt in de regel correct doorlopen, waarbij de directie standaard de advocaat van gedetineerde op de hoogte stelt. De commissie wordt ook tijdig ingelicht.
Het onderwerp heeft de voortdurende aandacht van directie en commissie, en wordt met regelmaat besproken in de vergaderingen.

Activiteiten commissieleden tijdens het verslagjaar
Door de Covid-19 maatregelen zijn er geen fysieke activiteiten geweest in 2021. Het was niet mogelijk om andere inrichtingen te bezoeken dan wel bezoekers te ontvangen. De landelijke themadag Commissies van Toezicht, die normaal gesproken plaats vindt in oktober, is om die reden ook geannuleerd. Op 8 juni 2021 is er een digitaal overleg geweest tussen de voorzitters van de commissie van toezicht en de klankbordgroep. Een aantal commissieleden heeft een gesprek gehad in het kader van het digitale werkbezoek van de RSJ aan P.I. Vught op 12 juni 2021

4. De bemiddelingstaak

De functie van maandcommissaris

Taken van de weekcommissaris
In 2021 vervulden 11 leden van de Commissie van Toezicht de rol van maandcommissaris, waarvan 2 leden daarnaast ook de rol van beklagrechter vervulden. Dit is een waardevolle combinatie, omdat we hiermee een sterke link maken met de beklagrechters. In PI Vught spreken we van weekcommissaris (weco), in plaats van maandcommissaris. Elke week zijn 3 weco's ingeroosterd om de verzoekbriefjes met grieven en vragen af te handelen. Tevens bezoeken zij alle gedetineerden bij wie een voorgenomen dwangbehandeling a is aangezegd en de gedetineerden met een b-behandeling. Omdat we in 2021 nog steeds te maken hadden met het coronavirus was het helaas niet altijd mogelijk om gedetineerden te bezoeken. In dit jaar hebben we

periodes de keuze gemaakt om alle vragen en grieven telefonisch af te handelen. Bij dwangbehandelingen hebben we er voor gekozen om de gedetineerden te bezoeken als het echt niet mogelijk was om de gedetineerden telefonisch te spreken. Op deze manier hebben we er voor kunnen zorgen dat we het hele jaar wel gewoon onze taak hebben kunnen uitvoeren.
Daarnaast hebben de weco's allemaal een apart aandachtsgebied, veelal één unit of een onderwerp zoals veiligheid, arbeid, dwangbehandelingen, etc. Deze portefeuille is meestal een duale verantwoordelijkheid met een beklagrechter. Voor die unit heeft de weco extra aandacht in gesprekken met de gedetineerden, een Gedeco of Paco en medewerkers. En verder heeft de weco regelmatig overleg met afdelingshoofden en/of plaatsvervangend vestigingsdirecteur. De bedoeling van deze constructie is om operationele problematiek op unitniveau te behandelen, omdat de totale justitiële inrichting te groot en divers is om alles in de maandelijkse voltallige commissie te bespreken. In die maandelijkse vergadering is naast de algemeen directeur, een van de plaatsvervangend directeuren aanwezig, dus vaak niet de betrokken plaatsvervangend vestigingsdirecteur die over de gesignaleerde zaken gaat. Ook de rol van portefeuillehouder hebben we in 2021 ten uitvoer kunnen brengen. Dit heeft veelal online plaatsgevonden.
In 2021 hebben de weco's frequenter online vergaderd. De reden hiervoor was dat er behoefte was om casuïstiek uit te wisselen. Hoe worden dwangbehandelingen bezocht? Wat is onze rol ten aanzien van dwangbehandelingen? Hoe kunnen we veilig werken? Tijdens deze bijeenkomsten zijn vooral ervaringen uitgewisseld om van elkaar te leren. Dit heeft iedereen positief ervaren. Daarom willen we in 2022 de weco-bijeenkomsten opnieuw intensiveren.

Wekelijks zitten twee weco's bij de beklagzitting onder voorzitterschap van een van de beklagrechters. Dat is enerzijds van belang om de juridische besluitvorming te volgen en anderzijds om, met kennis van de gang van zaken op de werkvloer, bij te dragen aan evenwichtige uitspraken. Door corona zijn helaas de meervoudige zittingen dit jaar minimaal geweest.

In 2021 zijn 543 briefjes behandeld en in het Excel bestand gezet. Dit is inclusief de a- en b-behandelingen. Die registratie is bedoeld om kort en krachtig op te schrijven waar het briefje over ging en om zo nodig gericht een vraag te stellen aan hoofden van de afdeling, aan de plaatsvervangend vestigingsdirecteur of een andere met functie genoemde medewerker.

Behandeling van de briefjes
2021: 543 briefjes
2020: 688 briefjes
2019: 767 briefjes
2018: 736 briefjes

Dwangbehandeling
Een groot deel van de werkzaamheden van de weco's bestaat uit het bezoeken van de a-behandelingen en b-behandelingen. In 2021 werden 151 bezoeken in dat kader afgelegd. In 2020 waren dit nog 188 bezoeken. Gelukkig is er sprake van een afname.
Een punt van aandacht blijft het aantal dwangbehandelingen en de plaatsing in de isoleercel die vaak plaats vindt bij dwangbehandeling. Plaatsing in de isoleer van psychiatrisch zieke gedetineerden heeft een hoge kans op schadelijk effect. Het terugdringen van het gebruik van de isoleer blijft een punt van aandacht wat voor 2022 opnieuw op de agenda staat.

Veel klagers/schrijvers:
Regelmatig komt het voor dat er een gedetineerde bijzonder veel briefjes schrijft of veelvuldig klachten indient. In die situatie wordt er in overleg met de afdeling voor gekozen dat één weco aanspreekpunt is of dat ervoor wordt gekozen dat een weco die dienst heeft in een vooraf bepaalde frequentie de gedetineerde bezoekt.

Onderwerpen
Het werkboek verschaft ons inzicht in de onderwerpen die in de gesprekken met de weco's aan de orde zijn geweest. De meest voorkomende onderwerpen betroffen:

- Dwangbehandelingen

- Klachtbehandeling
- Regime/fasering
- Bemiddeling
- bejegening

Acties naar aanleiding van briefjes:
Per klacht of grief noteert de weco een regel in het excel bestand en via het secretariaat komt de betreffende regel onder de aandacht van de functionaris van wie de weco een actie of opinie vraagt. In 2021 bleek dat op veel klachten geen terugkoppeling was ontvangen van de PI in het werkboek. Gebleken is dat in veel gevallen wel een terugkoppeling had plaatsgevonden, maar dat dit niet in het werkboek stond vermeld. In 2021 is per unit door portefeuille en plaatsvervangend directeur worden gekeken wat er nodig is om er voor te zorgen dat terugkoppeling plaats vindt en wat er nodig is om dit wel goed te vermelden in het werkboek. De uitvoering hiervan zal in 2022 worden uitgerold.

Bemiddeling
Per 1 januari 2021 is in de Penitentiaire Beginselenwet een nieuwe vorm van bemiddeling opgenomen: de geformaliseerde bemiddeling. De geformaliseerde bemiddeling is ingegeven door de landelijke toename van het aantal beklag- en beroepszaken en omdat veel van de klachten betrekking hebben op de bejegening van en de communicatie met gedetineerden.
De gedetineerden hebben een brief ontvangen waarin zij over de bemiddeling zijn geïnformeerd.
Tot 1 mei 2021 heeft de Commissie van Toezicht de bemiddelingsverzoeken (hierna: grieven) ad hoc bemiddeld.
In april 2021 hebben de Commissie van Toezicht en PI overeenstemming bereikt over een uniforme werkwijze. De nieuwe werkwijze is vervolgens per 1 mei 2021 ingegaan. De Commissie van Toezicht heeft in dat kader ook het klachtformulier uitgebreid tot een klacht- en griefformulier en een format voor het bemiddelingsverslag gemaakt. Ook heeft de Commissie van Toezicht het aantal bemiddelaars uitgebreid (van 3 naar 7 bemiddelaars).
De Commissie van Toezicht en de PI hebben de nieuwe werkwijze in oktober 2021 geëvalueerd en bijgesteld. Zo is onder andere besloten dat na ontvangst van de grief niet meteen een bemiddelingsgesprek wordt gepland, maar dat het afdelingshoofd eerst zelf een gesprek met de gedetineerde voert. Dit omdat in de praktijk bleek dat gedetineerden vaak geen grief maar een klacht wilden indienen (20%). Ook bleek dat gedetineerden vaak kort voor de bemiddeling de grief introkken (9%).

	Grief	Grief naar klacht	Grief afgedaan	Openstaande grief
BPG	11	2	7	2
EBI	2	1	1	0
TA	1	1	0	0
ISD	2	0	1	1
PPC	56	12	43	1
Regulier	66	10	56	0
Unit niet geregistreerd	5	2	3	0
Totaal	143	28	111	4

De commissie van toezicht heeft in 2021 143 bemiddelingsverzoeken ontvangen, 84 verzoeken zijn binnen gekomen na 1 mei 2021. Er zijn tussen 1 mei en 8 december 2021 14 bemiddelingsbijeenkomsten geweest,

waarop deze 84 grieven stonden gepland. Kort van tevoren zijn er 39 grieven ingetrokken, vanwege bemiddeling door afdelingshoofd maar ook door ontslag en overplaatsing kort voor de zitting. Daarnaast zijn 2 gedetineerden niet verschenen en 1 gedetineerde was met ontslag. Dit bleek pas op de zitting.
De gesprekken hadden de volgende uitkomst:
Geslaagd 25
Omgezet naar klacht 13
Bemiddeling niet geslaagd, geen klacht ingediend 4.

5. Activiteiten in het kader van de rechtsprekende taak

De beklagcommissie
De beklagrechters zijn dit jaar drie keer digitaal bij elkaar gekomen. Tijdens deze bijeenkomst is jurisprudentie besproken en zijn diverse ervaringen gedeeld.
In deze overleggen is dit jaar specifiek aandacht besteed aan de invulling van de digitale zittingen. Door technische beperkingen is ervoor gekozen om de digitale beklagzittingen enkelvoudig plaats te laten vinden. Daar waar nodig is afgesproken dat een klager gehoord zou worden waarna door een meervoudige commissie schriftelijk uitspraak kon worden gedaan. Dit om de kwaliteit van de uitspraken te kunnen waarborgen.
Ook is dit jaar gesproken over het inschakelen van tolken tijdens beklagzittingen. Het inschakelen van een tolk komt de kwaliteit ten goede. Het komt regelmatig voor dat pas op zitting duidelijk wordt dat iemand een tolk nodig heeft. Hierover zijn afspraken gemaakt om dit in de toekomst te voorkomen.
De schriftelijke afdoening van beklagzaken is tijdens de overleggen onderwerp van gesprek geweest. Er is gesproken over de aard en zwaarte van de beklagzaken en welke zaken voor schriftelijke afhandeling in aanmerking komen.
De beklagrechters hebben afgesproken op meer regelmatige basis met elkaar van gedachten te gaan wisselen om ook meer over inhoudelijke thema's te spreken.
In november hebben de beklagrechters een extra overleg gehad om te spreken over het thema veiligheid. Met elkaar hebben we van gedachten gewisseld over onze werkwijze en in hoeverre er veiligheidsrisico's zijn verbonden aan onze werkzaamheden.

De beklagrechters nemen via e-mail kennis van jurisprudentie van de RSJ en krijgen via het secretariaat terugkoppeling van de hoger beroep zaken van de PI Vught die door de RSJ zijn afgedaan.

Beklagzittingen
Elke maandagochtend, behalve op feestdagen, heeft een zitting plaats van de beklagcommissie. Eén keer in de maand heeft ook op maandagmiddag een zitting plaats. Eens in de maand op woensdag is er een zitting voor de behandeling van rogatoire verzoeken door een alleensprekende beklagrechter.

Door de Covid-19 maatregelen hebben veel zittingen dit jaar enkelvoudig en digitaal plaatsgevonden. Tijdens de digitale zittingen konden minder zaken worden afgedaan. Daarom is ervoor gekozen om ook meer zaken schriftelijk af te doen. Door te kiezen voor meer schriftelijke afdoening zijn er geen grote achterstanden ontstaan en klachten binnen redelijke termijn afgedaan.

Tijdens de zittingen van de beklagcommissie of van de alleensprekende beklagrechter is steeds bijstand verleend door een secretaris van de Commissie van Toezicht. Als voorzitter van de beklagcommissie traden de beklagrechters bij toerbeurt op, volgens een vastgesteld rooster.. De overige leden van de Commissie van Toezicht fungeerden bij toerbeurt, eveneens aan de hand van een tevoren opgesteld rooster, als lid van de beklagcommissie. De beklagrechters hebben in opmerkelijke zaken hun bevindingen gemeld in de eerstvolgende commissievergadering.

Op beklagzittingen wordt in beginsel mondeling uitspraak gedaan. Het komt voor dat in (bijzondere of complexe) klachten, waarin bijvoorbeeld nadere inlichtingen worden gevraagd bij de directie of klager, na de mondelinge behandeling schriftelijk uitspraak wordt gedaan. Op zitting krijgt klager steeds een formulier uitgereikt waarop de aan hem medegedeelde uitspraak is aangetekend. Op dit formulier wordt

tevens vermeld waar en binnen welke termijn klager beroep in kan stellen. Naast het uitreiken van dit formulier aan klager, wordt de mondelinge uitspraak ook aangetekend op de klacht ex artikel 67 lid 5 van de Penitentiaire beginselenwet. Indien een klager (vanwege ontslag) thuis is opgeroepen en niet ter zitting verschijnt, wordt eveneens een aantekening mondelinge uitspraak opgemaakt en verzonden. Hierin is opgenomen dat de beroepstermijn van zeven dagen gaat lopen nadat klager het afschrift heeft ontvangen.

De beschikkingen in rogatoire zaken zijn steeds door de secretaris schriftelijk uitgewerkt, omdat geen mondelinge behandeling in aanwezigheid van klager kan plaatsvinden. Bij toerbeurt worden deze beschikkingen door de beklagrechters ondertekend.

Cijfers en aantallen

Voor de registratie van de klachten wordt gewerkt met het registratiesysteem Klaver. Dit systeem is landelijk verplicht gesteld voor alle Commissies van Toezicht en zorgt voor eenduidige registratie en landelijk inzicht in de cijfermatige gegevens.

Tabel 1 : overzicht in- en uitstroom klachten en grieven (bron Klaver)

	2018	**2019**	**2020**	**2021**
Beginvoorraad 1 januari	573*	535*	540*	485
Instroom klachten en grieven	2179	2342	2126	1819
Uitstroom klachten en grieven	2207	2318	2173	1784
Eindvoorraad 31 december	545	559	493	520

*na correctie verwerking uitspraken na 1 januari

Tabel 2 : overzicht in- en uitstroom klachten, grieven en rogatoire verzoeken

	2018	**2019**	**2020**	**2021**
Instroom klachten P.I. Vught	1781	2073	1927	1453
Instroom grieven P.I. Vught	-	-	-	143
Instroom rogatoire verzoeken	398	269	199	223
Afdoening klachten	1869	2112	2065	1432
Afdoening grieven				111
Afdoening rogatoire verzoeken	338	206	108	241

In het afgelopen verslagjaar 2021 werden in totaal **1819** klachten bij de commissie ingeschreven. Dit is inclusief het aantal rogatoire verzoeken van **223.** Het registratiesysteem Klaver maakt geen onderscheid tussen nieuwe klachten en inkomende rogatoire verzoeken. Er zijn totaal voor Vught **1596** nieuwe klachtnummers ingeschreven, **1453** klachten en **143** grieven. Er zijn in 2021 totaal **1784** klachten en grieven uitgestroomd. Dit is inclusief het aantal uitgewerkte processen verbaal van de rogatoire verzoeken, te weten **241**. Er is in 2021 op **1432** klachten een beslissing genomen, er zijn **111** grieven afgedaan. Een deel van het aantal ingekomen klaagschriften, is op grond van artikel 64, eerste lid, Penitentiaire beginselenwet schriftelijk afgedaan.

Het aantal ingestroomde klachten in 2021 is afgenomen ten opzichte van 2020. In 2020 bedroeg dit aantal 1927 exclusief rogatoire verzoeken, in 2021 komen we uit op 1596. Dit is een daling van 331 klachten, te weten 17 %. Er is in 2021 1 klager geweest die ruim 124 klachten heeft ingediend. Daarnaast zijn er nog 3 gedetineerden die meer dan 40 klachten hebben ingediend.

Tabel 3: uitstroom klachten

	2017	2018	2019	2020	2021	%
ongegrond	650	622	738	857	587	38,0 %
gegrond	239	157	165	97	75	4,9 %
niet-ontvankelijk	481	479	456	468	377	24,5 %
ingetrokken	483	381	540	439	286	18,5 %
Ingetrokken na bemiddeling	1	31	2	0	2	0,1 %
Doorgestuurd en anders afgedaan	246	199	211	197	105	6,8 %
Grieven					111	7,2 %
totaal afgedane klachten	**2100**	**1869**	**2112**	**2065**	**1543**	**100%**

Op de klachten zijn de volgende uitspraken gedaan:
- 587 keer is een klacht ongegrond verklaard;
- 75 keer is een klacht gegrond verklaard;
- 377 keer is een klager niet-ontvankelijk verklaard in zijn klacht.

De Commissie van Toezicht stelt vast dat gedetineerden de afgelopen jaren in toenemende mate in hun klachten worden bijgestaan door een advocaat, dit is zowel door namens klager een klacht in te dienen, schriftelijk te reageren of klager op zitting bij te staan. Dit lijkt zich te bestendigen. Er is wel met regelmaat sprake van het niet verschijnen van de advocaat op zitting. Dit is dan vaak alleen bekend bij klager maar niet bij de commissie van toezicht. Ook wordt er door de advocaat met regelmaat om een andere zittingsdatum verzocht vanwege verhindering. Dit betekent dat het langer duurt voordat een klacht wordt behandeld. De commissie verzoekt de advocaat dit altijd met zijn cliënt af te stemmen, omdat dit vertraging van behandeling betekent.

De tabel in bijlage A geeft inzicht in de verschillende onderwerpen waarover klachten zijn ingediend. Uit de tabel blijkt dat verreweg de meeste klachten zijn ingediend over informatie/procedure, contact buitenwereld, verzorging, activiteiten en disciplinaire straffen. Dit zijn dezelfde categorieën als in voorgaande jaren.

Ten aanzien van de wettelijke termijn waarbinnen de beklagcommissie dan wel een beklagrechter een uitspraak dient te geven op een ingekomen klacht, merkt de Commissie van Toezicht op dat deze termijn van afdoening in 4 weken in 2021 bijna nooit is gehaald. Artikel 67, eerste lid van de Penitentiaire beginselenwet biedt de mogelijkheid om deze termijn vier weken te verlengen. De gemiddelde doorlooptijd van de klachten is 88 dagen, ongeveer 12 weken. De doorlooptijd is langer dan gewenst, maar worden vooral veroorzaakt door verhinderdata van advocaten bij het plannen van een zitting en uitstaande verzoeken tot rogatoir horen aan andere commissies.

In 132 uitspraken van de klachten die zijn afgedaan in 2021 is beroep ingesteld. Dit zijn in totaal 1039 klachten die ongegrond, gegrond of niet-ontvankelijk verklaard. Dit is een percentage van 12%. Dit is iets hoger dan vorig jaar. Het percentage was in 2020 10%. In 2019 was dit percentage 8%.
De onderwerpen waar over in beroep wordt gegaan zijn divers. Van de 132 beroepen is dit 14 keer door de directie ingesteld. In twee klachten hebben zowel klager als directie beroep ingesteld.

De RSJ heeft in 17 klachten van de 132 klachten uitspraak gedaan. 3 beroepschriften zijn voor behandeling ingetrokken en in 112 klachten moet nog uitspraak worden gedaan. Van de 17 klachten zijn er 11 uitspraken van de beklagcommissie bevestigd. In 1 beklagzaak heeft de RSJ de uitspraak vernietigd en de directeur in het gelijk gesteld. In 5 beroepen zijn klager en/of directeur niet-ontvankelijk verklaard. Dit houdt in dat in 64% van de klachten waarin beroep is ingesteld de uitspraak van de beklagcommissie wordt bevestigd.

Er moet wel worden opgemerkt dat de RSJ nog niet veel beslissingen heeft genomen over de klachten van 2021. Navraag leert de RSJ te maken heeft met een achterstand in de afhandeling van gemiddeld 10 maanden. Er zijn dus nog weinig cijfers over 2021 bekend.
Van de klachten uit 2020, waar in 2020 uitspraak is gedaan en beroep ingesteld zijn 52 beroepen nog niet behandeld. In 2020 is in 215 klachten beroep in gesteld, van de afgedane beroepen (163), zijn 9 beroepen gegrond verklaard. In 2 klachten is de directie in het gelijk gesteld, in 7 klachten heeft klager gelijk gekregen en is de beslissing van de beklagrechter vernietigd.

6. Digitalisering

In 2018 is de landelijke samenwerkruimte voor de leden van de commissie van toezicht geïntroduceerd. Elke commissie heeft een eigen samenwerkruimte waar vergaderstukken en zittingsstukken op geplaatst kunnen worden. Ook is de samenwerkruimte bedoeld om informatie en jurisprudentie op te slaan en informatie uit te wisselen. De stukken worden sinds 2019 alleen nog digitaal uitgewisseld, er is geen papieren dossier meer beschikbaar voor de beklagzittingen. Alle leden van de commissie hebben al een aantal jaar geleden van de Rechtbank Oost-Brabant een iPad ter beschikking gekregen voorzien van een rechtspraak e-mailadres. Alle correspondentie vindt plaats via dit e-mailadres. Eén van de voorwaarden om digitaal te kunnen werken is dat de inrichting het gebruik van apparatuur mogelijk maakt. Ieder commissielid heeft de mogelijkheid om een telefoon, iPad of laptop mee te nemen in de inrichting. De verbindingen zijn ook op orde, aangezien de iPad is voorzien van een datakaart voor 4G.
De eerste helft van 2021 heeft de commissie van toezicht digitaal vergaderd met de directie. Dit was ook al het geval voor een groot gedeelte van 2020. Een fysieke vergadering met groot gezelschap was niet meer mogelijk gelet op de Covid-19 maatregelen. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van een beveiligde digitale omgeving. Hoewel een fysieke vergadering de voorkeur heeft, is het een goede manier op contact te houden en agendapunten te bespreken. Waarschijnlijk zal in de toekomst digitaal vergaderen blijven bestaan naast het fysieke overleg. Vanaf half december 2020 was het door de strenge maatregelen niet meer mogelijk om zittingen te doen in de PI. Er is samen met de PI gekeken op welke wijze er digitaal zitting kon worden gehouden. Dit is eind januari 2021 gestart door zittingen te doen via Skype. De kwaliteit van de verbindingen is over het algemeen goed. Door de P.I. Vught wordt gezorgd dat gedetineerde in een ruimte aanwezig is met een video-verbinding. Alle overige deelnemers, beklagrechter, directie, advocaat, secretaris en eventueel tolk sluiten digitaal via Skype aan. Het is op deze manier mogelijk om toch beklagzaken te behandelen. Zoals ook met de vergadering heeft een fysieke zitting de voorkeur, zeker omdat digitaal alleen enkelvoudige zittingen mogelijk zijn. Ook is het soms lastig om goed contact te leggen met de gedetineerden, zeker gedetineerden van de PPC afdelingen.

7. Slotoverweging

Net zoals vorig jaar heeft de Covid-pandemie veel flexibiliteit en creativiteit gevraagd van de Commissie van Toezicht. Door de ervaringen opgedaan in 2020 konden wij in 2021 steeds gemakkelijker en sneller inspelen op aanpassingen in de Covid-maatregelen. We schakelden eenvoudig over naar digitale zittingen, vonden elkaar via Skype en raakten vertrouwd met de telefonische contacten met gedetineerden. Gelukkig heeft dat ervoor gezorgd dat we onze taken en onze bijdrage aan de humanitaire uitvoering van detentie konden vervullen. Wel kijken we uit naar de fysieke contacten met gedetineerden, medewerkers van de P.I. en met elkaar.

Het thema veiligheid heeft dit jaar een belangrijke rol gespeeld binnen de P.I. en ook bij de commissie van toezicht. De diverse bijeenkomsten en gesprekken die we daarover hebben gehad met elkaar en met medewerkers van de P.I. hebben bewustwording gecreëerd. Bewustwording van onze rol als lid van de Commissie van Toezicht en bewustwording van de omgeving waarin we werkzaam zijn. Een belangrijk thema waar we steeds opnieuw aandacht voor moeten hebben.

Helaas hebben we ook in 2021 door het gebrek aan fysieke bijeenkomsten minder aandacht kunnen besteden aan onze toezichthoudende taak. In 2022 hopen we hier weer meer invulling aan te kunnen gaan geven. Dit jaarverslag is vastgesteld in de vergadering van de commissie van toezicht op

en is ondertekend door de voorzitter en de secretaris,

de secretaris,

de voorzitter,

Bijlage A. Klachten- en grievenoverzicht naar onderwerp

	2019		2020		2021	
onderwerp	**aantal**	**%**	**aantal**	**%**	**aantal**	**%**
Activiteiten*	210	8,9	190	8,7	146	8,0
Behandeling	12	0,5	26	1,2	1	0,1
Bejegening	104	4,4	88	4,1	109	6,0
Compensatie	2	0,1	2	0,1	3	0,2
Contact buitenwereld*	198	8,5	147	6,7	173	9,5
Controle	39	1,7	46	2,1	20	1,1
DBT	49	2,1	45	2,1	54	2,9
Disciplinaire straf	151	6,5	157	7,2	133	7,3
Dwangbehandeling	24	1,0	1	0,1	27	1,5
Eisen verblijfsruimte	24	1,0	24	1,1	21	1,2
Geweld	2	0,1	5	0,2	11	0,6
ISD	20	0,9	20	0,9	7	0,4
Informatie / procedure	211	9,0	171	7,8	193	10,6
Nog onbekend	23	1,0	73	3,4	72	3,9
Ordemaatregel	142	6,1	108	4,9	98	5,4
Persoonlijke voorwerpen	132	5,6	107	4,9	64	3,5
Regime	194	8,3	170	7,8	130	7,1
Rekening-courant	49	2,1	50	2,3	29	1,6
Rogatoir verzoek	**269**	**11,5**	**398**	**18,3**	**223**	**12,3**
Schadeverhaal	3	0,1	3	0,1	2	0,1
Selectie/ overplaatsing*	175	7,5	153	7,0	122	6,7
Time-out	-	-	3	0,1	-	-
Toezicht	-	-	1	0,1	-	-
Transport	7	0,3	6	0,3	3	0,2
Verlaten inrichting	61	2,6	36	1,7	24	1,3
Verzorging*	241	10,3	149	6,8	154	8,5
Totaal ingediende klachten	**2342**	**100**	**2179**	**100**	**1819**	**100**

*Er is een onderverdeling gemaakt binnen activiteiten, contact buitenwereld, selectie/overplaatsing en verzorging.

Activiteiten	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Arbeid	54	91	68	50	46	40
Diversen	168	116	79	99	103	70
Lucht	38	36	26	40	30	26
Sport	19	11	17	21	17	10
	279	254	190	210	196	146

Contact buitenwereld	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bellen	106	69	48	51	112	60
Bezoek	80	72	61	81	66	73
Post	76	37	38	65	38	40
Media	-	-	-	1	0	0
	262	178	147	198	216	173

Selectie/overplaatsing	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Extern	117	140	116	130	116	87
Intern	67	56	37	45	36	35
	184	196	153	175	152	122
Verzorging	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Diversen	91	112	105	158	112	97
godsdienst/levensbeschouwing	9	18	3	16	16	8
Medisch	114	50	23	43	54	30
Persoonlijk	36	26	18	24	35	19
	250	206	149	241	217	154

Bijlage B. Onderwerpen Klaver

Activiteiten (arbeid)	
Activiteiten (diversen)	dagprogramma
Activiteiten (lucht)	
Activiteiten (sport)	
Behandeling	Medisch Medicijnen
Bejegening	Bejegening piw'er
Compensatie	Compensatie
Contact buitenwereld (bellen)	
Contact buitenwereld (bezoek)	
Contact buitenwereld (media)	
Contact buitenwereld (post)	
Controle	Urinecontrole Celinspectie Visitatie / fouillering
DBT	Promoveren/degraderen plaatsing in basis of plus
Disciplinaire straf	Disciplinaire straf
Dwangbehandeling	a- en b-behandeling, art. 32
Geweld	Luidruchtigheid
ISD (interventies + behandeling)	TR traject
Informatie / procedure	Inzage processtukken Termijn rapport / beschikking Sprekersbriefje Beklagformulier e.d. BSD
Nog onbekend	Onduidelijk / nog onbekend / algemeen
Ordemaatregel	Maatregel cameraobservatie Maatregel dwangmiddelen Maatregel LAA plaatsing Maatregel ontzegging van bezoek Maatregel uitsluiting arbeid Maatregel van afzondering Maatregel verlengingen Maatregel overig
Persoonlijke voorwerpen	Zoekraken / beschadigen goederen Verzegeling
Regime	Regime / beleid / huisregels Twee op 1 cel Invoer Cel / celeigenschappen Te late reactie op bel
Rekening-courant	Rekening-courant
Rogatoir verzoek	Rogatoir verzoek
Schadeverhaal	Schadeverhaal
Selectie / overplaatsing (extern)	Andere Commissie van Toezicht Doorsturen Selectiefunctionaris Doorsturen Medisch Adviseur
Selectie / overplaatsing (intern)	
Time-out	Bewaardersarrest / rode kaart

Verlaten inrichting	Verlof
Verzorging (diversen)	Winkel, bibliotheek
Verzorging (godsdienst, levensbesch.)	Religie
Verzorging (medische)	Tandarts
Verzorging (persoonlijke)	Hygiëne, Voeding

Bijlage C. Portefeuilleverdeling

Portefeuille
PPC 3
PPC 4
EBI/TA
Unit 6 en 7
LA 8
LA 9
arbeid en facilitair
dwangbehandeling en isolatie
kwaliteit en veiligheid
coördinator weekcommissarissen
coördinator beklagrechters
klankbordgroep en contactpersoon RSJ